

7.SINIF

SOSYAL BİLGİLER DERSİ II.ÜNİTE I.BÖLÜM FASİKÜLÜ

A.VAHAP GÖZENELİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ

Ü2/B1

Adı ve Soyadı : _____

Sınıfı : _____

Numarası : _____

Kazanım SB.7.2.1. : Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkış sürecini ve bu süreci etkileyen faktörleri açıklar.

ANADOLU VE TÜRKLER

Anadolu'ya ilk Türk akınları 4. ve 6. yüzyıllarda yapılmıştır. Büyük Selçuklu Devleti döneminde ise keşif amaçlı akınlar yapılmıştır. Tuğrul ve Çağrı Beyler ilk akınları yapmıştır. 1048 yılında Pasinler Savaşı Bizans ile Büyük Selçuklu arasında Anadolu hakimiyeti için yapılmıştır.

Pasinler Savaşı (1048) Bizans ile Türkler arasında yapılan ilk savaştır.

Büyük Selçuklu hükümdarı Tuğrul Bey döneminde de akınlar devam etmiştir. Sultan Alparslan döneminde ise **1071 yılında Bizans ile Malazgirt Savaşı** yapılmıştır. Malazgirt Savaşı ile Anadolu'nun kapıları Türklere açılmıştır. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu Türkleşmeye başladı. Sultan Alparslan'ın talimatı ile Anadolu'da **1.Türk Beylikleri** kuruldu. Malazgirt zaferinden sonra Türk boyları yurt edinmek için Anadolu'ya gelmeye başladı. Bu boylardan biri de **Kayı'lardı**.

Anadolu Beylikleri, XIV. Yüzyıl Başları

1.Türk Beylikleri

- Saltuklular
- Artuklular
- Mengücekliler
- Danişmentliler
- Çaka Beyliği

Malazgirt Savaşı'ndan sonra kurulan bu beylikler Anadolu'yu bayındır hale getirdiler. Şehirler kurdular yollar, kervansaraylar, camiler, hanlar, hamamlar inşa ettiler.

1077 yılında Kutalmışoğlu Süleyman Şah Anadolu Selçuklu Devletini İznik merkezli olarak kurdu. Devletin başkenti daha sonra Konya'ya taşındı. Anadolu Selçuklu Devleti döneminde de Anadolu Türkleşmeye devam etti. Bizans ve haçlılar ile mücadele edildi.

1176 yılında Miryokefalon Savaşı Bizans ile yapıldı. Bu savaş ile Anadolu'nun Türk yurdu olduğu kesinleşti.

1243 yılında Moğollar ile yapılan **Kösedağ Savaşı**'yla Anadolu Selçuklu Devleti yıkılış sürecine girdi. Uç bölgelerine yerleşen Uç Beyleri kendi beyliklerini kurdu ve böylelikle Anadolu da **2. Türk Beylikleri dönemi** başladı. Osmanlı Beyliği de bu dönemde kuruldu.

Osmanlı Devleti Oğuzların Bozok kolundan olan Kayı boyu tarafından kurulmuştur. Kayı kelime manası olarak; sağlam, güçlü ve kuvvetli demektir. Moğolların Orta Asya'yı istilası üzerine Orta Asya'dan Anadolu'ya doğru büyük bir Türk göçü başlamıştır. Moğol etkisinden uzak kalmak amacıyla özellikle Anadolu'nun batı kısımlarına yani Bizans sınırına yakın yerlere yoğun bir Türk iskânı yaşanmıştır.

Kervansaray: Ticaret yolları üzerinde bulunan konaklama yerlerine verilen isim. Ticareti geliştirmek için kurulmuştur.

BEYLİKTEN DEVLETE (1299 -1453)

» Osmanlı Devleti'ni kuran Kayı Boyu Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'ya yurt edinmek amacıyla gelmişlerdir. Türkiye Selçuklu Sultanı Alaeddin Keykubat Ertuğrul Gazi liderliğindeki Kayılar ilk önce Ankara yakınlarındaki Karacadağ yöresine yerleştirdi. Bir süre sonra da onlara Söğüt ve Domaniç yörelerini yaylak ve kışlak olarak verdi. Osmanlı Beyliğini kuran Kayı Boyu,Ertuğrul Gazi önderliğinde Söğüt ve çevresine yerleşti. Ertuğrul Gazi öldükten sonra Kayıların başına Osman Bey geçti.1299 yılında Osman Bey beyliği kurdu.

OSMANLI DEVLETİ (1299-1922)

Osmanlı Beyliği'nin yurt edindiği topraklar Bizans İmparatorluğu'nun büyük kent ve kasabaları ile komşuydu.

Önemli ticaret yolları üzerindeki bu şehirler ile yapılan ticaretten Osmanlı Beyliği önemli gelir elde ediyordu. Bu şehirlerin fethedilmesi ticaretten elde edilen gelirin de Osmanlı Beyliği'ne geçmesini sağladı.Bu dönemde Bizans İmparatorluğu iç karışıklıklarla uğraşmakta, tekfur denilen valilere bile söz geçirememekteydi.

Osmanlı Devleti ise coğrafi konumundan dolayı daha çok Bizans İmparatorluğu ile mücadele etmiştir. Cihat olarak nitelendirilen bu mücadele diğer beylikler arasında Osmanlıya olan ilginin artmasını sağlamıştır.

Türklerin Cihan hakimiyeti düşüncesi yani güneşin doğduğu yerden, battığı yere kadar her yeri fethetme arzusu. Tüm dünyada tek güç, tek hakim bir Türk devleti ideali.

Türkler, bu devlet sayesinde dünyanın huzura kavuşacağına inanırlardı.Olumu olan bu anlayışın en olumsuz özelliği her boy beyinin devlet kurma isteği güçlü olma arzusu Türkler arasında da savaşımlara sebep olmasıdır.

Kayı:

Osmanlı Beyliğini kuran Türk boyu.

(Kayı Boyunun Bayrağı)

A.VAHAP GÖZENELİ

Osmanlı Devleti'nin Kısa Sürede Büyüme Sebepleri

! Unutmayınız

Tımar sistemi ile devlet bazı memurlarına ve askerlerine maaş vermez bunun yerine bazı toprakların gelirlerini hizmetlerine karşılık olarak bu görevlilere verirdi. **Tımar Sistemi**, askeri bir sistem olmasının yanı sıra aynı zamanda idari bir sistemdir. Bu sistemde köylüler devlete vermeleri gereken vergiyi tımar sahibine verirdi. Tımar sahipleri de bu vergilerle arazinin vergi gelirine göre belirli sayıda **atlı asker(cebelü)** yetiştirirlerdi.

Osmanlı Devleti'nde 1363'ten sonra uygulamaya konulan, savaşlarda esir düşen kişilerin beşte birinin asker olarak alınmasına **Pençik Sistemi** denir.

İskân Politikası

- **İskân**, insanların bir bölgede yaşamaları için yerleştirilmesi anlamına gelmektedir. Osmanlı Devleti, Balkanlarda fethettiği toprakları Türkleştirmek ve İslamlaştırmak için iskân politikası uygulamış, Anadolu'daki göçebe Türkmenleri yeni fethettiği bölgelere yerleştirmiştir.
- Fethedilen yerlerde Türk nüfusu artmış ve Türk-İslam kültürü yayılmıştır. Balkanların Türkleşmesi ve İslamlaşması sağlanarak buralarda uzun yıllar kalıcı egemenlik kurulmuştur.

Ahi Teşkilatı

Ahilik, Ahi Evran Hazretleri tarafından Hacı Bektaş-ı Veli'nin tavsiyesiyle kurulan esnaf dayanışma teşkilatıdır. Ahilik teşkilatı Anadolu'da İslamiyetin ve Türk kültürünün yayılmasında önemli çalışmalar yapmıştır. Ahilerin desteğini alan beylikler her zaman daha güçlü olmuşlardır. Osmanlı Beyliği gibi.

İstimalet Politikası

- Osmanlı devletinin Balkanlardaki halka uyguladığı hoşgörü ve ılımlı yönetim politikasıdır.
- Buna göre, fethedilen yerlerde bir süre daha eski kurallar geçerli olmuş, halka din ve ibadetinde tam bir serbestlik tanınmıştır. Böylece halkın yeni yönetimi benimsemesi kolaylaşmıştır.

Gaza ve Cihat Anlayışı

İslam dinini yaymak amacıyla Müslüman olmayanlara karşı yapılan savaşlara **gaza** denir. İslam dinin yaymak için yapılan her faaliyet ise **cihat** adı verilir.

 Devşirme Sistemi: Osmanlı Devleti'nde fethedilen yerlerde gayrimüslim ailelerden alınan çocuklar Müslüman ailelere verilirdi. Bu çocuklar dini ve örfi kuralara uygun şekilde yetiştirilir zeki olanlar Enderun(Saray Okulu) mektebine yönlendirilir. Diğerleri ise Yeniçeri askeri olarak görev yapardı.

 Lala: Osmanlı sarayında şehzadelerin özel öğretmenlerine verilen ad.**Lalalık Sistemi:**Osmanlı Devleti, kendisinden önceki Türk ve İslam devletlerinden aldığı ve muasırı olan diğer devletlerde de bulunan şehzadelerin yetiştirilmesine dair sistemi, kendisine mahsus orijinal bir tarzda uygulamıştır. Bu tarz müspet ve menfi yönleriyle Osmanlı Devletinin büyüüp gelişmesinde dolayısı ile siyasi ömründe rol oynamıştır. Her açıdan tahta çıkacak şehzadenin eğitilmesine dayanır.

 ! Unutmayınız

Sancak sistemi: Padişah adayı şehzadelerin devlet yönetiminde tecrübe kazanmaları için sancağa gitmeleridir. Bu olaya "**Sancağa Çıkma**" denir. Sancak denilen küçük yerleşim bölgelerine gönderilen şehzadeler o bölgenin yönetiminden sorumlu olurdu. Bu şekilde eğitilmiş olan şehzadeler tecrübe kazanmış olurdu. Sancakta bulunan şehzadelere "Çelebi Sultan" denirdi. Sancağa çıkarılan şehzadelerden yaşları müsait olanlar, tıpkı başkent İstanbul'daki Divana benzer bir Divan teşkilatı kurar, sancaklardaki idari işleri yürütürlerdi.

Osmanlı'da Sancak sistemini başlatan ORHAN GAZİ'dir.

Osmanlı Devleti'nde sancak sistemiyle ilk kez tahta çıkan I. MURAT'tır.

Şehzadeler Anadolu da belli başlı şehirlerde görev almışlardır. Önemli şehirler şunlardır ; Manisa, Amasya, Konya, Trabzon, Kütahya, Sivas, Sinop, Muğla, Bursa, İzmit, Eskişehir ve Balıkesir'dir. Şehzade sancakları içerisinde ise en meşhur olan Manisa'dır. Bunun sebebi ise burada yetişen şehzadelerden padişah olanın çok olmasıdır.

OSMANLI KURULUŞ DÖNEMİ

II. MURAD DÖNEMİ (1421 - 1451)

- İstanbul'u kuşattı fakat alamadı.
- Anadolu'da düzeni sağladıktan sonra Macarlarla 1444 yılında Edirne Segedin Antlaşması'nı imzalayarak tahtı 12 yaşındaki oğlu II. Mehmed'e bıraktı.
- Avrupalı devletler anlaşmayı bozunca oğlunun da ısrarı ile tekrar tahta geçti.
- 1444 yılında **Varna Savaşı**'nda Haçlı ordusunu bozguna uğrattı.
- 1448 **II. Kosova Savaşı**'nda intikam isteyen Haçlıları tekrar yendi. Bu savaş ile Avrupalıların Türkleri Balkanlardan çıkarma ümidi kalmadı.

I. MEHMED (ÇELEBİ) DÖNEMİ (1413 - 1451)

- Yıldırım Beyazid'in oğulları arasındaki taht mücadelesinden başarıyla çıktı.
- **Fetret Devri**'ne son vererek devlette düzeni sağladı.
- Osmanlı Devleti'nin ikinci kurucusu olarak da kabul edilir.
- Bu dönemde Osmanlı tarihinin **ilk deniz savaşı** Venediklilerle yapıldı.
- Amcası tarafından çıkartılan Düzmece Mustafa İsyanı'nı bastırdı.
- Kaybedilen toprakların bir kısmını geri aldı.

I. BEYAZİD (YILDIRIM) DÖNEMİ (1389 - 1402)

- İstanbul'u kuşatan **ilk** Osmanlı padişahıdır.
- İstanbul'u kurtarmak için gelen Haçlıları Niğbolu Savaşı'nda (1396) yendi.
- Anadolu'da Osmanlı siyasi birliğini sağladı.
- Halife tarafından Yıldırım Bayezid'a "**Sultan-ı İklîm-i Rum**" unvanı verildi.
- Anadolu Hisarı'nı yaptırdı.
- Timur ile **1402** yılında yaptığı **Ankara Savaşı**'nı kaybetti ve esir düştü. Böylece Osmanlı Devleti dağılma tehlikesi geçirdi. İstanbul'un alınması gecikti. Türklerin Avrupa'daki ilerleyişi durdu.
- Osmanlı Devleti'nde 11 yıl süren **Fetret (duraklama) Devri** başladı.

OSMAN BEY DÖNEMİ (1299 - 1324)

- Söğüt'te 1299 yılında bağımsızlığını ilan etti.
- Bilecik'i alınca başkent yaptı.
- Bizans ile **ilk savaş** olan Koyunhisar Savaşı'nı kazandı (1302).
- **İlk Osmanlı parasını** bastırdı.

ORHAN BEY DÖNEMİ (1324 - 1362)

- Bursa'yı fethederek başkent yaptı. Bizans'ı Maltepe (Palekanon) Savaşı'nda yendi.
- İznik ve İzmit alındı.
- Karesioğulları Beyliği'ni aldı. Osmanlı Devleti **ilk deniz kuvvetine** sahip oldu. **Çimpe Kalesi** alındı. Rumeli'ye geçiş sağlandı.
- Yaya ve müselleme adıyla **ilk düzenli orduyu** kurdu.
- İlk kez **divan teşkilatını** kurdu.
- İznik'te **ilk medreseyi** açtı.

I. MURAD HÜDAVENDİGAR DÖNEMİ (1362 - 1389)

- Edirne'yi 1363 yılında alarak başkent yaptı.
- Haçlılar ile yapılan **ilk savaş olan Sırpıncığı Savaşı**'nı kazandı.
- I. Kosova Savaşı'nda haçlıları yendi (1389). Dünyada savaş topu kullanılan ilk savaştır. Savaş alanında Şehit düşen ilk padişahıdır.
- İlk defa "**sultan**" unvanını kullandı.
- İlk defa **Tımar Sistemi**'ni uyguladı.
- **Devşirme Sistemi**'ni ve **Yeniçeri Ocağı**'nı kurdu.
- İlk kez **Kazaskerlik ve Defterdarlık** makamı kuruldu.
- İlk kez **Pençik Sistemi** uygulandı.
- Rumeli Beylerbeyliği kuruldu.
- Ülkenin hanedanın ortak malı anlayışı, "Ülke hükümdar ve oğullarının ortak malıdır." şeklinde değiştirildi. Böylece merkezi otorite güçlendirildi.

Osman Bey Dönemi
Orhan Bey Dönemi
I. Murad Hüdavendigar Dönemi
I. Beyazid Dönemi
II. Murad Dönemi

BATTALGAZİ
2016

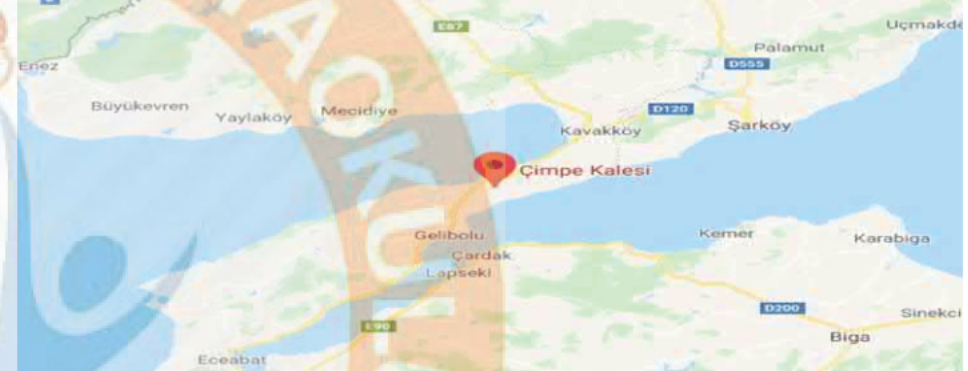

Karesioğulları **Osmanlıya katılan ilk Türk** beyliğidir. Bu beyliğin Osmanlıya katılması ile Osmanlıda **ilk kez denizcilik** faaliyetleri başladı.

- Çimpe Kalesi alınarak ilk kez Rumeli'ye geçiş sağlandı. (1353) Çimpe kalesi yeni fetihler için bir **üs** olarak kullanılmıştır.
- Türkmenler yeni fethedilen topraklara yerleştirilerek **ilk kez İskan Politikası** gerçekleştirildi.

Çimpe Kalesi

Fetret Devri (1402-1413): Ankara Savaşı'nda Timur'a yenilen Yıldırım Beyazıt savaş sonunda esir düşmüştür. Beyazıt'ın oğulları arasında 11 yıl süren taht mücadelesi başlamış ve bu sürenin sonunda 1.Mehmet(Çelebi) fetret devrine son vererek devletin başına geçmiştir. Fetret devri padişahsız geçen dönem olarak da adlandırılır.

Toplumsal ve Ekonomik Yapı

Osmanlı Devleti'nde toplum iki ana gruba ayrılır:

Yönetenler: Görevlerinden dolayı vergiden muaf olmuşlardır.

Reâya: Şehirli, köylü ve göçebelerden oluşan ve vergi ödeyen kesime reaya denilmiştir.

Yönetenler: Padişahın askerî, dini, siyasi ve idari yetkiler tanıdığı devlet görevlileridir.

Seyfiye: Yönetim ve askerlik görevi bulunan sınıftır. Sadrazam, Vezirler, Kaptan-ı Derya, Beylerbeyi, Sancak Beyleri, Kapıkulu Zabitleri, Tımarlı Sipahiler ve Deniz askerleri seyfiye sınıfına mensuptu.

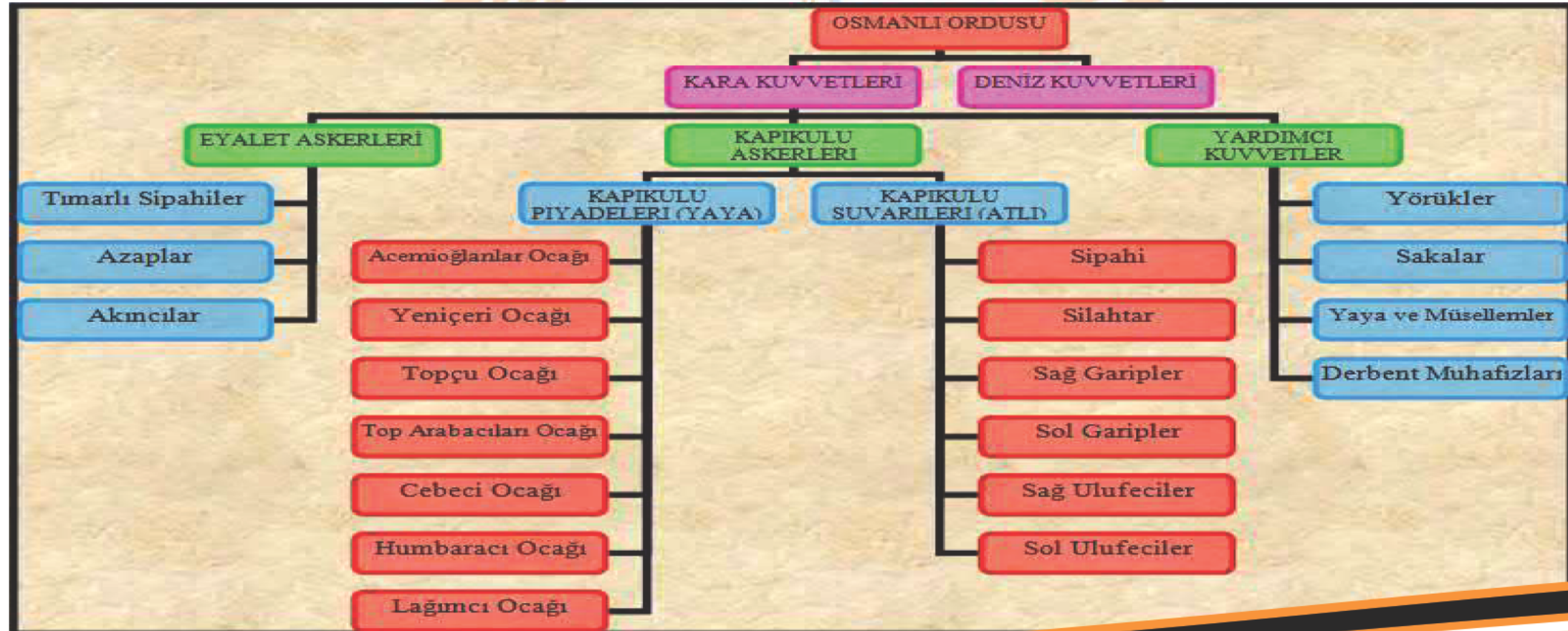
İlmiye: İlimle meşgul olan topluluktur. Şeyhülislam, Kazasker, Kadı ve Müderrisler bu sınıftadır.

Kalemiye: Devlet dairelerinde görevli bürokrat ve memur olarak çalışanlar bu gruptadır. o Anadolu ve Rumeli Defterdarlığı, Nişancılık, Reisülküttap bu sınıftadır.

Osmanlı Devleti'nde Askerî Yapı

Osmanlı Devleti'nin sınırlarının genişlemesinde askerî teşkilat önemli rol oynamıştır.

- Osman Gazi Söğüt'e yerleştiğinde ilk fetihleri gönüllü askerler ile yapmıştır.
- Orhan Bey zamanında ise yaya ve müsellemler adıyla ilk düzenli ordu kurulmuştur. Ancak fetihlerin devamlılığı ve toprakların güvenliği için daha çok askere ihtiyaç vardı.
- Osmanlı Devleti asker ihtiyacını karşılamak için I. Murat zamanında Pençik Sistemi ile Tımar Sistemini uygulamıştır.
- II. Murat zamanında ise Devşirme Sistemi uygulamaya konulmuştur.

Kapıkulu Piyadeleri (Yayalar)

- 1. Acemi Oğlanlar Ocağı:** Yeniçeri ve diğer Kapıkulu ocaklarına asker yetiştirmek için kurulan ocağa Acemi ocağı denir.
- 2. Yeniçeriler:** Kapıkulu ocaklarının en önemlisidir. Savaş zamanında merkezde bulunup ve padişahı korurlardı. Barışta ise İstanbul'un güvenliğini sağlamak görevi vardı. Yeniçerilere üç ayda bir **Ulufe** denilen maaş, padişah tahta çıktığında **Cülus bahşişi**, ilk sefere çıktığında da Sefer Bahşişi verilirdi. Yeniçerilerin komutanına Yeniçeri Ağası denilirdi.
- 3. Cebeciler:** Yeniçerilerin silahlarını ve zırhlarını yapar, arızalarını onarır ve silah ambarlarında saklardı.
- 4. Topçu Ocağı:** Bu ocağın görevi top dökmek ve topları kullanmaktır. (Osmanlı Devleti topu ilk defa I. Kosova Savaşında kullanmıştır)
- 5. Top Arabacıları Ocağı:** Top arabalarını yapan ve topları taşıyan ocaktır.
- 6. Humbaracılar Ocağı:** Havan denilen toplarla, humbara denilen gülleleri hazırlayan ve kullanan ocaktır.
- 7. Lağımçılar Ocağı:** Kale kuşatmalarında, hendek kazarak veya fitil döşeyerek surları yıkan teknik bir sınıftır.
- 8. Sakalar:** Kapıkulu askerlerinin sularını taşırdı.

Kapıkulu Süvarileri (Atlılar)

Derece ve maaş yönünden yeniçerilerden üstündüler. **Sipahi ve silahtar;** savaş sırasında padişah çadırını, **Sağ ve Sol Ulufeciler;** Saltanat sancaklarını **Sağ ve Sol Garipler;** ordunun ağırlıklarını ve hazineyi korurlardı.

Eyalet Askerleri:

- 1. Tımarlı Sipahiler:** Tımarlı Sipahiler kendilerine Dirlik verilen kişilerin beslemek zorunda oldukları tamamı Türklerden meydana gelen atlı askerlerdi. Savaş sırasında ordunun sağ ve sol kanatlarında durarak, ordu merkezini yanlardan gelecek saldırılara karşı korurlardı.
- 2. Akıncılar:** Sınır boylarında görev yapan, komşu ülkelere akınlar yapan, düşman hakkında istihbarat toplayan, kaçan düşmanı kovalayan, düşmanı oyalayan birliklerdir.
- 3. Azaplar:** Ordunun önünde düşmanla ilk çarpışan askerlerdir.
- 4. Deliler:** Düşmana korkusuzca saldırılarından dolayı deli olarak adlandırılmışlardır.
- 5. Gönüllüler:** Sınırdaki kasaba ve şehirleri korumakla görevli askerlerdir.
- 6. Derbentçiler:** Yolları ve köprüleri onaran askerlerdir.

Yardımcı Kuvvetler

Savaş zamanında bağlı eyaletlerin (Kırım, Eflak – Boğdan vb.) gönderdikleri askerlerdir. Bunları içinde en önemlisi Kırım

Deniz Ordusu (Donanma)

Osmanlılar ilk olarak donanmaya Orhan Bey zamanında Karesioğulları Beyliğinin alınmasıyla sahip olmuşlardır. Yıldırım Bayezid tarafından Gelibolu'da ilk Osmanlı tersanesi yapılmıştır. Fatih Sultan Mehmet zamanında gelişmeye başlayan donanma, II. Beyazıt zamanında Kemal Reis'in, Kanunî zamanında da Barbaros Hayrettin Paşa'nın Osmanlı donanmasına katılmasıyla Akdeniz'de en üstün donanması haline gelmiştir. Donanma komutanına **Kaptan-ı Derya**, deniz askerlerine ise **Levent** denirdi.

OSMANLIDA YÖNETİM

Osmanlı Devleti merkeziyetçi ve mutlak otoriteye dayalı bir yönetim anlayışı ile yönetiliyordu. Devletin başında Osmanlı hanedanından gelen Padişah bulunuyordu. Egemenlik Allah adına padişaha aitti. Bu nedenle bütün yetkiler padişahta toplanmıştır. Padişahlar; **Bey, Gazi, Hünkar, Hüdavendigâr ve Sultan** gibi unvanlar kullanmışlardır. Padişahlar, hükümdarlık alameti olarak kendi adlarına hutbe okutup, para bastırmışlardır. Padişah adayı şehzadeler, yetişmeleri için sancaklara gönderilirlerdi. Buna "**SANCAĞA ÇIKMA**" denilirdi. Devlet yönetiminde tecrübe kazanmaları için gittikleri sancaklarda yanlarına **LALA** adı verilen tecrübeli devlet adamları verilirdi.

SEYFİYE

Vezirler aracılığıyla ülkenin yürütme gücünü temsil ederler.

- > Vezirler
- > Kaptan-ı Derya
- > Beyler Beyi
- > Sancak Beyi
- > Subaşı
- > Sipahi

İLMİYE

Eğitim, adalet ve din işlerinden sorumludur. Başları nda **Şeyhülislam** bulunur.

- > Kadı
- > Müftü
- > Müderris
- > İmam

KALEMİYE

Yönetim ve mali işlerinin yürütülmesi için her türlü yazışma ve kayıt işlemlerini yönetirdi. Bunların başında **Nişancı** bulunurdu.

- > Rumeli Defterdarı
- > Anadolu Defterdarı
- > Reisul Küttap

DİVAN-I HÜMAYUN

! Unutmayınız

Osmanlı Devleti'nde de devlet meselelerinin görüşülüp karara bağlandığı ve büyük davaların karara bağlandığı kurula **Divan-ı Hümayun** adı verilmiştir. Divan-ı Hümayun, günümüzdeki Bakanlar Kuruluna benzetilebiliriz. Bu teşkilat devlet yönetiminde padişaha yardımcı olurdu. Ancak son karar yine de padişaha aittir. Bu durum Divan Teşkilatı'nın danışma meclisi gibi çalıştığını gösterir. Divan toplantılarına her alanda kendi alanında uzman görevliler katılmışlardır. Bu görevlilerden başka 16. yüzyıldan itibaren divan üyeleri arasında din işlerinden sorumlu **Müftü (Şeyhülislam)**, donanmadan sorumlu **Kaptan-ı Derya** ve dış işlerinden sorumlu **Reis'ül Küttap**'da katılmıştır. Divanı günümüzdeki Bakanlar Kurulu'na benzetebiliriz. Divan, 19. Yüzyılda önemini kaybetmişti. **II. Mahmut** Divan'ı kaldırarak yerine **Nazırlıklar (Bakanlıklar)** kurmuştur.

PADIŞAH
SADRAZAM
VEZİRLER
KAZASKERLER
DEFTERDARLAR
NİŞANCI
REİSÜLKÜTTAP
KAPTAN-I DERYA
ŞEYHÜLİSLAM
YENİÇERİ AĞASI

Divan-ı Hümayun Üyeleri

Sadrazam (Veziriazam): (Günümüzdeki Başbakan ve Başkan Yardımcısı)

- Padişahın mutlak vekili ve yardımcısıdır.
- Padişahın mührünü taşır.Padişah sefere çıkmadığı zaman orduya komuta ederdi Sadrazam savaşta."**Serdar-ı Ekrem**"(Büyük Asker) unvanı alırdı.

Defterdarlar:(Günümüzdeki Maliye-Ekonomi Bakanı) Bütçenin hazırlanması ve devletin diğer mali işlerinden sorumludurlar. Devletin gelir ve giderlerinin hesaplanması işlerinden sorumludur. Anadolu ve Rumeli defterdarı olmak üzere ikiye ayrılırdı.

Kaptan-ı Derya:(Günümüzdeki Deniz Kuvvetleri Komutanı) Osmanlı Devleti'nde donanma komutanıdır.

- Kanuni zamanında divanın asıl üyesi olmuştur.
- Deniz seferinde olmadığı zamanlarda divan toplantılarına katılırdı.

Vezirler:(Günümüzdeki Bakanlar)

- Askerî ve siyasi işlerden sorumluydular.
- Devlet idaresinde veziriazama yardım ederlerdi.

Nişancı:(Günümüzdeki İç işleri ve Dış İşleri Bakanı)Divan toplantılarında alınan kararlara ve diğer belgelere padişahın imzası demek olan tuğrayı çekmekle görevlidir. Fethedilen yeni toprakların gelirlerine göre devlet görevlilerine dağıtımını yapardı.

Yeniçeri Ağası: İstanbulun güvenliğinden sorumluydu. Yeniçerilere emir verirdi. Divan toplantılarına katılabilme yetkisi vardı. (Günümüzde Emniyet İMüdürlüğüne benzetebiliriz.)

Kazaskerler:(Günümüzdeki Adalet ve Milli Eğitim Bakanları) · Divan toplantılarında büyük davalara bakar, kadıların ve müderrislerin atamalarını yaparlardı. · Anadolu ve Rumeli kazaskeri olarak adlandırıldılar.

Şeyhülislam: (Günümüzdeki Diyanet İşleri Başkanı) Ancak gerekli olduğunda divan toplantılarına katılmıştır. Divan toplantılarında alınan kararların dine uygun olup olmadığına karar vermiştir. Şeyhülislamın verdiği kararlara "**fetva**" denilmektedir.

Reisülküttap: (Günümüzdeki Dış İşleri Bakanı) Devletin ilk dönemlerinde nişancıya bağlı olarak çalışan kâtiplerden biriydi. · Zamanla devletin dış işlerinden de sorumlu oldu.